

Szindbád hazamegy

KRITIKA.KÖNYV

Volt a hatvanas években a barna vászonborítós, akvarelles papírburkolatú, aztán a hetvenes-nyolcvanasban a fényes, címkézett borítójú fantáziátlan könyvsorozat. Három-három könyvespolcot biztos beterítették, és mindegyikről azt hittük, hogy az a teljes, a kimeríthetetlen Krúdy. Ennél többet csak nem írt! Legyen elég!

Nem mintha Krúdy felvágott volna könyvtáryi műveire, mégis mind a mai napig felfoghatatlan, megközelíthetetlen az a munkabírás, ami az opusok szélτέben-hosszában tükröződik. És amikor a vélt életműre tekintve elfog bennünket a szédület, mindig hozzágondolandó persze az élet is, Krúdy kocsmázós, éjszakázós, hajnalozós, gasztronómiailag kíméletlen élete, amelynek egy napja a túlélőshow-k bármely hőst nyomban két vállra fektetné. Két jeles és elszánt irodalomtörténész, Bereczky Gábor és Kelecsényi László azonban nem elégedett meg az ámulattal, hanem szívós munkával nekilátott, hogy feldolgozza az összes lappangó Krúdy-szöveget. Az eredmény általuk is hangsúlyozottan nem kritikai kiadás ugyan, de minden már eddig megjelenő írást újra ellenőriztek: a lehetséges filológiai műveleteket mind elvégezték. És egészen

meghökkenő „számlával” rukkoltak elő. A már említett kiadásokhoz képest is tömördek anyag bukkant fel; az elmúlt évtizedek sorozatainak harminc-harminc kötetes nagyságrendjét előreláthatólag a Kalligram vállalkozása úgy húszkönyvnyival toldja meg.

A kronológia elveinek megfelelően a prózai zsengekkel, majd a színpadi művekkel indítottak. A zsengek kissé keresett terminusa szándékos – azért került a mondatba, hogy azonnal cáfolatot nyerjen. Krúdy korai munkái ugyanis zavarba hozóan ütnek meg azt a hangot, amelyen az író a későbbiekben derül-borul, illetve utalnak arra a perspektívára, ahonnan a szerző a világot már ezekben a korai taktusokban komponálja. A Hat napig kerékpáron című első kisregénye például és véletlenül egy kávéházi asztal mellől indul, és a végén ide is lyukad ki, s mindez olyan nyelvi erővel, amelytől elképed az olvasó.

A tízéves periódusra tervezett Krúdy-összkiadás nem pusztán a Krúdy-ínyenceknek lesz kedvére. Amúgy meg ki nem ínycenc a Krúdy-olvasók közül?

Jánossy Lajos

Krúdy Gyula: Regények és nagyobb elbeszélések, Drámái művek; Kalligram, 2005, 2500 forint